

Соціальні комунікації

УДК 316.774 (075.8)

Павленко Денис Вікторович

*кандидат юридичних наук,
науковий співробітник Фонду Президентів України
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського*

Павленко Денис Викторович

*кандидат юридических наук,
научный сотрудник Фонда Президентов Украины
Национальной библиотеки Украины имени В.И. Вернадского*

Pavlenko Denis

*Candidate of Laws, Research Associate of the Fund of Presidents of Ukraine
Vernadsky National Library of Ukraine*

**ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕРЕЖЕВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ СТРУКТУР
ЭФФЕКТИВНОСТЬ СЕТЕВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ
КОМУНИКАТИВНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ
СТРУКТУР
THE EFFICIENCY OF NETWORK TECHNOLOGIES FOR
INFORMATION-ANALYTICAL SUPPORT OF COMMUNICATIVE
ACTIVITY OF MANAGEMENT STRUCTURES**

Анотація. У статті розглядаються теоретико-прикладні аспекти забезпечення комунікативної діяльності управлінських структур в умовах розвитку сучасних цифрових технологій. Проаналізовано функціональну специфіку мережевих технологій в інформаційному просторі суб'єктів

управлінської діяльності та їх вплив на розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення внутрішніх та зовнішніх комунікативних процесів. Визначено найбільш ефективні методики застосування новітніх технологій в побудові діалогових систем управлінських структур та суспільства.

Ключові слова: мережеві технології, інформаційно-комунікативні технології, управлінська діяльність, комунікативний процес, інформаційна аналітика.

Аннотація. В статье рассматриваются теоретико-прикладные аспекты обеспечения коммуникативной деятельности управленческих структур в условиях развития современных цифровых технологий. Проанализирована функциональная специфика сетевых технологий в информационном пространстве субъектов управленческой деятельности и их влияние на развитие информационно-аналитического обеспечения внутренних и внешних коммуникативных процессов. Определены наиболее эффективные методики применения новейших технологий в построении диалоговых систем управленческих структур и общества.

Ключевые слова: сетевые технологии, информационно-коммуникативные технологии, управленческая деятельность, коммуникативный процесс, информационная аналитика.

Summary. The article deals with the theoretical and applied aspects of ensuring the communicative activity of management structures under the conditions of modern digital technologies development. The functional specificity of network technologies in the information space of management subjects and their influence on the development of information and analytical support of internal and external communication processes are analyzed. The most effective methods of the latest technologies applied in the construction of dialogue systems between management structures and society are determined.

Key words: *network technologies, information and communication technologies, management activity, communication process, information analytics.*

Актуальність. На сьогодні практично всі процеси соціального буття так чи інакше пов'язані з руйнуванням ієрархічних вертикалей і поширенням мережевої організації, що формують новий тип інформаційного суспільства, в якому мережі виступають одним із найрепрезентативніших виявів модифікації соціальних систем із вертикально орієнтованих ієрархічних на горизонтальні. Відповідно, пов'язані з цим зміни в соціально-економічних і політичних системах спонукають до якісного підвищення вимог щодо інформаційного забезпечення управлінської діяльності та масштабування процесів комунікативної взаємодії між її основними акторами та суспільством. З появою нових мережевих технологій, основою яких є впровадження засобів обчислювальної техніки, зв'язку, систем телекомунікації, інформація стає постійним і необхідним атрибутом забезпечення діяльності держави, юридичних осіб, громадських організації та громадян. Від її якості та достовірності, оперативності одержання залежать численні рішення, що приймаються на різних рівнях, а також ефективність комунікативних процесів як всередині системи, так і поза її межами. Тому на сьогодні з феноменом сучасних мережевих технологій тісно пов'язане питання аналітичної обробки даних та якості інформаційних джерел, які стають основою інформаційного забезпечення управлінських процесів та спонукають суб'єктів комунікації до конструктивної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Узагальнюючі теоретичні напрацювання щодо визначення місця і ролі інформації в процесі прийняття управлінських рішень стали результатом численних досліджень, зокрема, вітчизняних науковців В. Буряка, Ю. Бажала, В. Бакуменка, Й. Мастяниці,

Ю. Уманського та ін. При цьому конкретизацію наукових пошуків з питань саме інформаційно-аналітичної діяльності та впровадження нових методів аналітичної роботи в управлінських процесах здійснили О. Амосов, В. Бакуменко, Т. Гаман, А. Дегтяр, І. Ібрагімова, Р. Коваль, П. Конотопов, В. Лавріненко, О. Нестеренко, В. Пархоменко, О. Пархоменко, П. Юхименко, Ю. Якимюк та ін. Комуникативні аспекти інформаційно-аналітичного супроводу владних структур в умовах розвитку новітніх технологій стали об’єктом фундаментальних досліджень таких науковців, як В. Горовий, С. Горова, Т. Гранчак, Р. Коваль, В. Пальчук, Ю. Половинчак, С. Полтавець, Л. Чуприна та ін. Враховуючи результати попередніх напрацювань, значний науковий інтерес викликають питання оптимізації інформаційного забезпечення управління через ефективне залучення сучасних ІКТ та мережевих технологій в процесі аналітичного опрацювання електронних ресурсів.

Метою статті є визначення функціональних характеристик сучасних мережевих технологій в контексті інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських структур, а також ефективних механізмів їх застосування в розвитку комуникативних каналів як зовнішнього, так і внутрішнього спрямування.

Виклад основного матеріалу. Сучасне суспільство має ряд характеристик, визначальними з яких здебільшого виділяють зниження ролі матеріального виробництва, розвиток сектора послуг і зростаючу роль інформації. Її обсяги у світі постійно зростають і, якщо ще в 80-х роках ХХ ст. її обсяги кожні десять років подвоювалися, то на сучасному етапі вони подвоюються щороку. Все це спонукає людство широко застосовувати технічні засоби для збирання, обробки та зберігання інформації, а канали зв’язку – для її передачі [5, с. 54]. Як ресурс, інформація має всі властивості товару: її можна генерувати, обробляти, зберігати, продавати, купувати тощо. Інформаційний ресурс – це особливий вид ресурсу, що «ґрунтується

на ідеях і знаннях, накопичених в результаті наукової та практичної діяльності людей, поданий у формі, придатній для накопичення, реалізації та відтворення» [1, с. 58]. У контексті постійного зростання обсягів такого ресурсу та масштабування змістової його частини змінюються й алгоритми роботи з інформаційними даними, особливо в полі управлінської діяльності як такої, що спрямована на прийняття та практичну реалізацію усіх рішень, покликаних змінювати у бажаному напрямі стан і розвиток суспільних процесів.

На сьогодні усі механізми оперування інформацією в сучасній системі управління складаються з таких частин: збір первинних даних; рух інформації між різними джерелами; переведення інформації з однієї форми в іншу; зберігання опрацьованої інформації; налагодження методик пошуку та доступу до інформації, що зберігається; надання інформації у зручному для користувача вигляді. У контексті інформаційно-аналітичної діяльності, це, як правило, стосується таких видів інформації, як: статистична, адміністративна, масова, довідково-енциклопедичного характеру, інформація державних органів та органів місцевого і регіонального самоврядування, правова, інформація про особу, соціологічна тощо. Виходячи з такого переліку, інформаційно-аналітичне забезпечення можна вважати базою, на якій будується управлінська діяльність усього державного апарату. З цієї точки зору А. Дегтяр розглядає інформацію як «певну сукупність різних повідомлень, зведень, даних про відповідні предмети, явища, процеси, відносини, які будучи зібраними, систематизованими і перетвореними на придатну для використання форму, відіграють у процесі прийняття й реалізації державно-управлінських рішень виняткову роль» [2, с. 91]. Відповідно до цього, інформаційно-аналітична діяльність являє собою різновид розумової діяльності, пов'язаної з отриманням нових знань, з застосуванням дослідницьких методів оброблення та аналізу наявної інформації, даних безпосередньо емпіричних

спостережень, використанням практичного досвіду, інтуїтивного осяяння про ті чи інші проблеми суспільного життя з метою їх подальшого розв'язання. Отже, така діяльність має не тільки перетворюючий, а й теоретичний характер і дає підстави віднести її до складової управлінського процесу. Однак варто зауважити, що сутність інформаційно-аналітичної діяльності не обмежується виключно інформаційним забезпеченням та супроводом управлінських рішень, які приймаються тими чи іншими суб'єктами управління. Вона створює певні передумови для здійснення комплексної аналітики, пов'язаної з визначенням тенденцій розвитку суспільного процесу з метою його прогнозування на майбутнє.

Як стверджує Р. Коваль, якщо врахувати, що ефективність роботи системи управління загалом залежить від рівня взаємодії влади з громадянами, якості роботи кожної установи, комунікації органів влади між собою, то «система інформаційно-аналітичного забезпечення покликана сформувати умови для переміщення потоків інформації між зазначеними суб'єктами» [4, с. 65]. Також в умовах інформаційного суспільства необхідно, щоб зазначена система мала відкритий характер. Для рішення цього завдання передбачено широке використання сучасних інформаційно-комунікаційних засобів та мережевих технологій, передусім Інтернету, на всіх рівнях управління (від уряду до місцевих адміністрацій), перехід усіх суб'єктів на електронний документообіг, об'єднання локальних мереж в інтегровану мережу, доступ до Інтернету, а також уможливлення інтерактивної участі громадян у здійсненні управлінських процесів або впливі на них.

З цього приводу у сфері комп'ютерних технологій за останні роки не було, напевно, напрямку, який би більш активно розроблявся, ніж розвиток обчислювальних мереж, що склали основу мережевих технологій. Факторами до цього слугувало масове поширення ПК, об'єктивні передумови комунікативного характеру (необхідність обміну інформацією

між суб'єктами взаємодії, використання загальних мережевих програм, апаратних та інформаційних ресурсів, вимоги доступу до ресурсів мереж тощо), урізноманітнення апаратних і програмних ЗМК як основи для локальних мереж. Саме використання мереж для розвитку електронних комунікацій всередині управлінських систем дало змогу мінімізувати дублювання інформації, пришвидшити транзакції між ключовими акторами процесу прийняття рішень, розширити набір мережевих послуг (веб-конференції, онлайн дзвінки, мережевий супровід) та ін. До таких мереж як правило відносять: локальні обчислювальні мережі LAN (Local Area Network), глобальні обчислювальні мережі WAN (Wide Area Network) та віртуальні мережі (VLAN). Останні, зокрема, забезпечують можливість створення логічних комунікативних груп у масштабі корпоративної мережі; це одне з основних досягнень у мережевих технологіях – можливість створювати робочі групи на основі службових функцій користувачів, не прив'язуючись до мережевої топології.

У контексті вдосконалення інформаційної аналітики та забезпечення вимог конструктивного комунікування найбільш вагомими стали мережеві системи підтримки прийняття рішень DSS (Decision Support System), у яких відповідно до запитів проводиться пошук і аналіз даних у різних аспектах і за різними показниками. DSS підтримують такі необхідні функції, як формування даних із різних джерел, багатовимірний аналіз даних, обробка статистики, механізми моделювання правил і стратегій управлінської діяльності, штучний інтелект тощо. При цьому у класі систем підтримки прийняття рішень виділяється окремий клас систем оперативної аналітичної обробки OLAP (OnLine Analysis Processing), в яких сконцентровано весь необхідний технічний потенціал процесуальних заходів роботи з інформацією. Для підсилення функціональних характеристик аналітичної роботи створюються також системи підтримки виконання рішень ESS (Executive Support Systems), які сприяють ухваленню неструктурованих

рішень на стратегічному рівні управління й дають змогу проводити системний аналіз інформації із зовнішнього середовища краще, ніж будь-які прикладні й спеціалізовані інформаційні системи. Узагальнюючи, О. Карпіщенко зводить всі процесуальні характеристики мережевих систем для управлінських структур в явище Data Mining як «процес виявлення в «сирих» даних раніше невідомих, нетривіальних, практично корисних, доступних інтерпретацій знань, необхідних для прийняття рішень у різних сферах людської діяльності» [3, с. 89]. Такі технології уможливають ідентифікацію тенденцій і патернів, яка при звичайному аналізі неможлива, а для сегментації даних і оцінки ймовірності подальших комунікативних взаємодій використовують складні алгоритми. Відповідно, ефективне інформаційне забезпечення управлінських процесів на сьогодні не можливе без такого роду мережевих технологічних рішень, які в свою чергу також вимагають постійної актуалізації, виходячи з темпів розвитку та якісного наповнення інформаційних потоків в системі управління.

Висновки. Таким чином, сучасна управлінська діяльність базується на численних можливостях мережевого доступу до інформаційних ресурсів та активного акумулювання знань з метою прискорення процесу прийняття рішень. Її розвиток багато в чому буде визначатись обсягами та якістю емпіричного матеріалу, необхідного для аналізу та розробки комунікативних стратегій внутрішнього (в системі управління) та зовнішнього (з суспільством та окремими громадянами) спрямування. При цьому вдосконалення лише технічної бази не вирішить усіх проблем у системі управління, однак може сприяти підвищенню ефективності її роботи на різних рівнях. Саме застосування мережевих технологій спонукає до оптимізації організаційних процедур, що робить більш простими і зрозумілими процеси аналітичної обробки даних для розбудови комунікативних зв'язків влади та суспільства.

Література

1. Бобко В.В. Три напрямки формування інформаційного суспільства / В.В. Бобко // Вісник ТАНГ. 2002. №8-2. С. 55–61.
2. Дегтяр А.О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення: [Моногр.] / А.О. Дегтяр. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2004. 224 с.
3. Інформаційні системи в інноваційній діяльності / укладач: О. О. Карпіщенко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. 142 с.
4. Коваль Р. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади /Р. А. Коваль // Теорія та практика державного управління : зб. наук. праць. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2006. № 1 (113).
5. Твердохліб М. Г. Інформаційне забезпечення менеджменту / М.Г. Твердохліб. [Вид. 2-ге, доп. та перероб.]. К.: КНЕУ, 2002. 224 с.